

Aan alle VVJ-leden en -sympathisanten:
een opperbest 2016!

UITNEEMBAAR KATERN: HET JOURNALISTIEKE JAAR 2015
IT-fabrikant HP dwingt JAM tot uitstel betaling reprografierechten
Nieuwe cao voor kranten Mediahuis
Raad voor de Journalistiek keurt nieuwe richtlijn pers en minderjarigen goed
Afscheid van Egbert Hans, directeur van Belga

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 196 - 24 december 2015 - verschijnt maandelijks - v.u. Pol Deltour, Huis van de Journalist, Zennestraat 21, 1000 Brussel

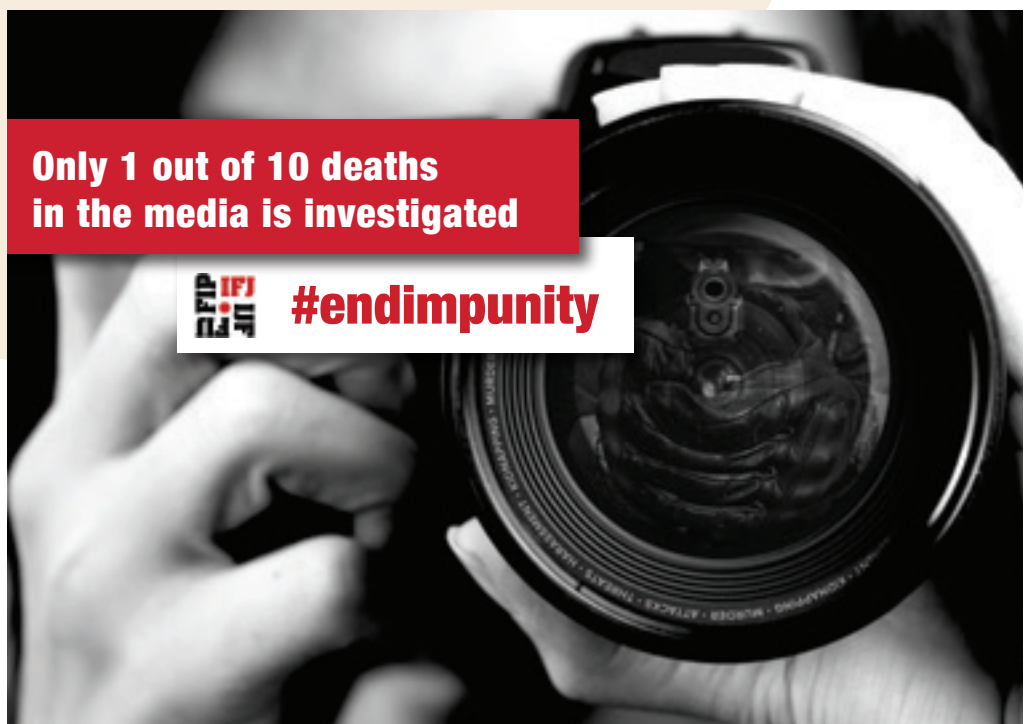
(foto Nicolas Maeterlinck /Belgalmage)

UIT DE VVJ	3
ACTUEEL	
JAM moet betaling reprografierechten uitstellen	4
Mediahuispersoneel keurt nieuwe cao goed	4
Eerste infosessie Journalistenloket levert boeiende inzichten op	4
Brusselse rechter trekt censuur tegen <i>Koppen</i> in	5
120.000 euro voor Vlaams-Afrikaanse samenwerking	5
Een moeilijke, maar gezellige quiz in Antwerpen	5
De mogelijkheden en ongemakken van big data	6
Berichtgeving over immigratie beïnvloedt publieke opinie	7
SERVICE	
Expertendatabank	7
Infosessies VVJ en Journalistenloket in 2016	8
Fonds Pascal Decroos	13
Win een handleiding voor België	15
Vlaams-Nederlandse Journalisten Uitwisseling	18
Hernieuwing lidmaatschappen VVJ	20
RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK	
Richtlijn pers en minderjarigen	10-11
Uitleg bij de nieuwe richtlijn door Pieter Knapen	11
Beschouwingen bij de nieuwe richtlijn door Bruno Vanobbergen	12
Uitspraak in de zaak Deurwaerder & Coppens c/ Belga	14-15
MENS ACHTER HET NIEUWS	
Maaïke Floor van <i>Gazet van Antwerpen</i>	9
IN GESPREK	
Egbert Hans, afscheidnemend directeur Belga	16-18
ONDER EMBARGO	19

**Only 1 out of 10 deaths
in the media is investigated**

#endimpunity

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Annick HUS
Monica MORITZ
Marleen SLUYDTS
Luc VANHEERENTALS
BELGA PICTURES
PHOTO NEWS

REDACTIESECRETARIAAT

Huis van de Journalist
Zennestraat 21
1000 Brussel
Tel. 02/777.08.40
Fax 02/777.08.49
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Marleen Sluydts
Zie adres hierboven
info@journalist.be

RECLAMEREGIE

Cathy Pletinckx
Zie adres hierboven
info@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Daddy Kate
Albert Van Cotthemstraat 54
1600 Sint-Pieters-Leeuw
Tel. +32 (0)2 378 09 39
Fax +32 (0)2 378 25 59
www.daddykate.be

Vlaamse Vereniging
van Journalisten

Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

Dreigingsniveau 3

Deze periode van het jaar is altijd een moment van terugblikken, de balans opmaken van twaalf maanden. Om vervolgens met frisse moed en een scherpere visie de uitdagingen van een nieuw jaar aan te gaan. Lees dit edito wegens die timing dan ook gerust als onze nieuwjaarsbrief.

2015 is een jaar dat lang zal blijven. Door de nooit geziene toevloed van vluchtelingen en de impact daarvan op de politiek in zowat alle Europese landen, door de kibbelkabinetten in België, het klimaatakkoord in Parijs, de terreuraanslagen in diezelfde lichtstad in januari en november. En nog meer door dreigingsniveau 4 dat Brussel een tijd platlegde, gevolgd door het gevoel dat militairen met wapens in de aanslag niet meer uit het straatbeeld van de hoofdstad zullen verdwijnen.

2016 lijkt niet minder woelig te worden. De zoektocht naar terroristen zal verdergaan. Het vluchtelingenprobleem zal niet vanzelf oplossen. En de impact van burgerbewegingen op de politiek zal blijven groeien.

Goede communicatie is een basisgegeven voor goede journalistiek. Maar vandaag is de communicatie door politiek zo gestuurd dat ze het vrije woord hindert. Echte briefings met achtergrondinformatie worden zeldzaam, communicatie wordt 'verhandeld', redacties tegen mekaar uitgespeeld.

Onze journalisten wens ik dan ook alle ruimte toe om het échte werk te doen en de vele maatschappelijke thema's in te duiken, met verhelderende analyses en reportages als resultaat. Dat betekent ook dat zij zelf bepalen wat nieuws is, in plaats van het te krijgen opgeleefd. En dat ze ingaan tegen louter machtsgedreven communicatie.

Van onze uitgevers hoop ik dat ze blijven inzetten op degelijke journalistiek. Dat ze niet meegaan in een marketinggedreven verslaggeving, maar oog hebben voor de waarde van onze stiel. En dat ze voor die beroepsjournalisten ook de noodzakelijke middelen vrijmaken. Goede journalistiek kost nu eenmaal tijd en heeft een prijs.

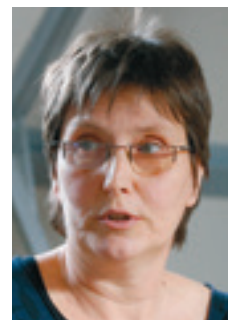
Voor de journalistiek in Vlaanderen leven we al enige tijd in dreigingsniveau 3: de mediaconcentratie neemt nog altijd toe. En bij een fusie is het altijd uitkijken dat de journalisten niet het kind van de rekening worden. Als beroepsorganisatie wil VVJ alle journalisten in hun vaak ondankbare, maar onmisbare rol blijven ondersteunen.

De aantrekkingskracht van het beroep bij studenten en aspirant-journalisten blijft groot. Maar onze job is er de voorbije jaren alleen maar complexer op geworden. Dat heeft niet alleen te maken met de technologische evolutie. Ook juridisch en deontologisch moeten journalisten vaak door een mijnenveld. Vooral voor freelancers is het nog nauwelijks bij te houden. Daarom zette VVJ in december het Journalistenloket op, een vraagbaak voor iedereen die bezig is met journalistiek, van de doorgewinterde verslaggever tot de student of blogger met de ambitie om door te groeien tot een echte journalist. Het Journalistenloket organiseert ook infosessies. De eerste respons is zeer bemoedigend.

En ook voor ons eigen ledenblad hebben we goede voornemens voor dit nieuwe jaar. Want zeg nu zelf, het blad van beroepsjournalisten mag best wat aantrekkelijker en professioneler ogen. Een groep enthousiastelingen wil het blad dat u nu opengeslagen hebt, eens goed onder handen nemen om het een modernere look te geven. Ideeën en opmerkingen zijn welkom.

Laten we er een mooi journalistiek jaar van maken.

Kris Van Haver
Voorzitter VVJ

(foto LVA /ImageDesk)

JAM moet betaling reprografierechten uitstellen

De JAM kan voorlopig geen reprografierechten betalen aan de bij haar aangesloten journalisten. Traditioneel is de uitkering daarvan geprogrammeerd voor december. Maar Reprabel, dat de reprografierechten int en vervolgens doorstort aan onder meer de JAM, kreeg van de FOD Economie de vraag om voorlopig geen stortingen meer te doen aan de auteursmaatschappijen.

De reden is dat het Europees Hof van Justitie enkele bedenkingen bij de Belgische reprografiewetgeving heeft geformuleerd. Dat is een gevolg van een rechtszaak die IT-gigant Hewlett-Packard bij de Brusselse rechtbank heeft aangespannen. HP vecht de wettelijk bepaalde vergoedingen aan die het moet betalen aan Reprabel.

In België kan journalistiek werk vrij worden gefotokopieerd, zonder toestemming van de journalist of diens uitgever. Die laatste worden daar wel onrechtstreeks voor vergoed via Reprabel, dat hiervoor zowel bij de fabrikanten als de gebruikers van kopieerapparaten vergoedingen kan innen. Die vergoedingen betwist HP dus.

Het Europese Hof van Justitie oordeelde dat de Belgische regeling een onderscheid zou moeten maken tussen privaat en professioneel gebruik van een kopieertoestel. Het Hof vindt daarnaast dat eigenlijk alleen auteurs, en niet de uitgevers aanspraak kunnen maken op de geïnde reprografierechten. Reprabel werkt nu samen met de bevoegde Belgische instanties aan een nieuw vergoedingssysteem. Veiligheidshalve worden voorlopig geen reprografierechten meer uitgekeerd aan de auteursmaatschappijen. Anne-Lize Vancaenem, directeur van de JAM, laat weten dat begin 2016 zal worden meegedeeld wanneer de volgende repartitie zal plaats vinden. **(PD)**

www.jam.be
www.reprabel.be

Mediahuispersoneel keurt nieuwe cao goed

Het personeel van Mediahuis heeft een nieuwe cao, die de loon- en arbeidsvoorwaarden voor alle werknemers van de voormalige Corelio- en Concentrakranten gelijkstelt. De cao werd met 78% van de uitgebrachte stemmen goedgekeurd.

Wat de lonen betreft, is er niet langer sprake van pure barema's. In de plaats is een matrixmodel gekomen waarin ook het persoonlijke presteren meespeelt. Belangrijk is dat de loonevolutie niet langer afhankelijk is van de bedrijfswinst (rebidta), zoals de directie aanvankelijk wou. Dat idee stuitte vooral bij de VVJ en vakbond BBTK op weerstand. Wel kan op basis van goede bedrijfsresultaten nog altijd een aanvullende loonbonus worden toegekend.

In de eerste zes jaar van de carrière is er wel nog sprake van zuivere loonbarema's, die automatisch en snel stijgen. Vanaf dan verlopen de loonsverhogingen trager, en wordt er ook rekening gehouden met de 'performance' van de journalist. Het midpunt van de salarisschalen wordt bereikt rond 15 jaar. Directie en personeel moeten nu nog werk maken van een cao over de functieclassificatie en prestatie-evaluatie. Ook een conventie tussen directie en journalisten over auteursrechtelijke vergoedingen staat nog op het menu. **(PD)**

Financiën stelt regeling auteursrechten voor freelancers uit tot na Nieuwjaar

Het kabinet van minister van Financiën Johan Van Overtveldt (N-VA) heeft de fiscale regeling van de vergoedingen voor freelance journalisten uitgesteld tot na Nieuwjaar. De reden is de wettelijke invoering van de taxshift, die alle politieke krachten opsloopt. Met de beoogde regeling moet eindelijk duidelijk worden in welke mate freelance journalisten hun inkomen kunnen kwalificeren als auteursrechtelijke vergoedingen, waarop een specifiek fiscaal regime van toepassing is.

Eerste infodag Journalistenloket levert weelde aan nieuwe inzichten en ideeën

Een zeventigtal jonge (soms iets oudere) aspirant-journalisten is zich op zaterdag 12 december bij de VVJ komen laven aan een weldadig aanbod van informatie over (door)starten in de journalistiek. Het ging om de eerste informatiesessie georganiseerd in het kader van het nieuwe Journalistenloket. De reacties na afloop waren zeer positief.

Op het ochtendprogramma stonden uiteenzettingen van VVJ-medewerkers over de Vlaamse arbeidsmarkt voor journalisten en over freelancen. Na de middag volgden modules over het starten van een eigen nieuwsproject online, crowdfunding en community management. Geïnteresseerden kunnen voor sommige presentaties nog altijd op het VVJ-secretariaat terecht.

Op de foto links het verenigde panel van deskundigen die na de middag aan het woord kwamen, met v.l.n.r. Jago Kosolosky (MO* Magazine), Selma Franssen (Charlie Magazine), Jozefien Daelemans (Charlie Magazine), Victoria Smet (VOKA) en Jan Beddegenoots (pionier crowdfunding).

Brusselse rechtbank trekt censuur tegen VRT in

De Brusselse rechter Thiery heeft op 9 december dan toch groen licht gegeven aan de VRT om zijn *Koppen*-reportage over grooming uit te zenden. Een week eerder besliste zijn collega-rechter Devenyns nog dat de reportage niet mocht worden uitgezonden voor zover ze melding maakte van de fictieve naam 'Thomas Geys'.

De reportage belichtte de gevaarlijke praktijken van volwassenen die valse internetprofielen maken om jongeren te verleiden. Dat gebeurde aan de hand van een fictief personage, genaamd 'Thomas Geys'. Ene Thomas Gijs (gestipte ij) vreesde evenwel voor verwarring bij het brede publiek, en vorderde daarom via een eenzijdig kort geding een uitzendverbod. Ondervoorzitter Devenyns van de rechtbank van Brussel verbood daarop elk verder gebruik van de naam 'Thomas Geys' in *Koppen* en in de aankondigingen voor het programma, dit met een dwangsom van 10.000 euro.

De VRT tekende, gesteund door de VVJ en diverse mediajuristen, derdenverzet aan tegen het verbod. Dat had resultaat, want ondervoorzitter Thiery trok het verbod van zijn collega weer in.

De nieuwe rechter verwijst daarbij naar artikel 25 van de Grondwet, dat de overheid uitdrukkelijk verbiedt om preventief tussenbeide te komen bij journalistieke publicaties of uitzendingen. Overigens had het Europese Hof voor de Mensenrechten dat verbod van overheidsensuur in 2011 al eens bevestigd na een kort geding tegen de RTBF.

Rechter Thiery wijst er verder op dat de VRT wel degelijk alles in het werk heeft gesteld om mogelijke verwarring met echte personen te vermijden. Herhaaldelijk werd duidelijk gemaakt dat 'Thomas Geys' een fictief personage was met een nep-profiel op Facebook.

De VVJ is tevreden met de nieuwe gerechtelijke beschikking. "Het alternatief komt erop neer dat journalisten nu ook al rekening zouden moeten houden met mogelijke (naams)verwarring die hun berichtgeving bij (een deel van) hun publiek zou kunnen veroorzaken. Dat zou een compleet nieuwe journalistieke verplichting inhouden, die elk verder journalistiek werk quasi onmogelijk maakt." (PD)

120.000 euro voor Vlaams-Afrikaanse journalistieke samenwerking

Vlaams minister-president Geert Bourgeois (N-VA) stelt 120.000 euro ter beschikking voor grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten tussen Vlaamse en Afrikaanse journalisten. Om een beurs te krijgen, moeten minstens één Vlaamse en minstens één Sub-Sahara Afrikaanse journalist een aanvraag indienen. De aanvraag moet tevens intentieverklaringen tot publicatie bevatten van een Vlaams en een Afrikaans medium. Alle info en aanvragen bij het Fonds Pascal Decroos, dat instaat voor de uitvoering van het project.

Nieuws van VVJ Antwerpen

Een moeilijke quiz, maar wel plezant...

"Een moeilijke quiz, maar wel plezant!", "Ik heb weer iets opgestoken, maar of ik het morgen nog weet ...", "Gezellig kader, fijne quizavond!" Het zijn maar enkele commentaren die VVJ Antwerpen kreeg na haar jaarlijkse quiz, op 4 december in de inderdaad gezellige cafetaria van AZUA Tennis in Wilrijk.

De ploegen kregen acht rondes vragen over onder meer politiek (*Noem de 5 socialistische premiers van België*), biologie (*Hoe noemen we cassave nog?*) en geschiedenis (*Wie was president van de VS tijdens Wereldoorlog I?*). Maar ook de 'boekjes' werden niet vergeten. Want met welke twee zangeressen had Kevin Janssens weer een relatie? Voor de antwoorden: zie onderaan deze bijdrage.

De Ploeg van de Indiaan (zie foto rechts) won de quiz – proficiat, jongens! Aan hen om volgend jaar hun titel te verdedigen.

Maar eerst is er natuurlijk nog de speeddate met woordvoerders – annex nieuwjaarsreceptie – op donderdag 28 januari om 19u30 in het Zilver- en Diamantmuseum in Antwerpen. Iedereen welkom!

Quizantwoorden:

1. Paul-Henri Spaak, Achille Van Acker, Camille Huysmans, Edmond Leburton, Elio Di Rupo
2. maniok
3. Woodrow Wilson
4. Natalia en Josje van K3

Kevin Major

(foto's Ronny Meyers)

BIG DATA: digitaal delven naar DE WAARHEID

Annick Hus

Big data worden met de dag belangrijker. Journalisten gebruiken ze steeds vaker om zich te onderscheiden, en met reden. Maar hoe zit dat dan met de privacy?

Rob Heyman, onderzoeker aan de VUB, is blij dat journalisten het nut van big data beginnen in te zien. "We leven met een overvloed aan informatie", zegt hij. "De beschikbare hoeveelheid groeit zelfs in die mate dat reguliere datamanagementsystemen de informatieverwerking maar moeilijk aankunnen. Niet alleen de opslag van al deze gegevens is een huzarenwerk, ook de analysering ervan kost tijd en moeite. Gelukkig zijn er steeds meer journalisten die zich aan datajournalistiek wagen."

Ook Andy Demeulenaere van Mediawijs volgt de ontwikkelingen rond big data en datajournalistiek al een tijdje op de voet. "Met big data kun je inderdaad prachtige verhalen schrijven, vanuit de meest uiteenlopende invalshoeken. Het Global Editors Network (*globaleditorsnetwork.org*) is een mooi voorbeeld van een community die streeft naar toegewijde en duurzame datajournalistiek om continu nieuws te maken. Jammer genoeg heeft voorlopig nog altijd slechts een beperkt aantal journalisten de vaardigheden om data te ontsluiten, te ordenen en te analyseren."

"Data komen ook van pas om 'waarheden' te ontcrachten", gaat Demeulenaere verder. Een filmpje van de Zweedse professor Hans Rosling, te zien op YouTube, is daar een mooi voorbeeld van. Demeulenaere: "De professor wordt geconfronteerd met iemand die de huidige immigratiestroom in een clichématig negatief daglicht stelt. Aan de hand van precieze data toont hij aan dat er wel degelijk ook positieve aspecten zijn, en dat de meeste media slechts inzoomen op een klein deeltje van 'de waarheid'. Met andere woorden, data kunnen heel gemakkelijk clichés ontcrachten."

Cookies

Met big data is niet alleen diepgaande onderzoeksjournalistiek mogelijk. Reclamemakers hebben al langer het nut ervan ingezien. Toch kunnen we ons ook vragen stellen bij de manier waarop big data worden verzameld. Welke data mogen beschikbaar zijn en welke niet? "Het blijft een

dilemma", zegt Rob Heyman daarover. "Momenteel is de wetgeving zo vaag dat je moeilijk kunt zeggen wat wel en niet mag. Zo stellen sommigen dat het verzamelen van big data een schending van de privacy is, anderen spreken dat tegen. Hoe ver mag je gaan met het verzamelen van informatie en welke gegevens mag je vervolgens gebruiken om berichten of reclame af te stemmen op je doelgroep? We kunnen er momenteel weinig tegenin brengen."

Andy Demeulenaere: "Een tijdje geleden verplichtte de Nederlandse overheid online platforms om bezoekers erop te wijzen dat hun websites cookies gebruiken. Cookies maken het mogelijk het surfgedrag van internetgebruikers te registreren en analyseren. Aan de hand van pop-ups en banners moesten webplatformen aan de gebruiker toestemming vragen om gegevens te verzamelen. Gezien iedereen toch automatisch op 'OK' klikte, werd die manier van werken wel versoepeld."

"België gaat veel flexibeler om met de cookiewetgeving", vult Rob Heyman aan. "Bij ons moet je in de disclaimer nagaan of een website al dan niet gebruik maakt van cookies om gegevens op te slaan. Als je naar de website surft, geef je

eigenlijk automatisch de toestemming om gegevens op te slaan."

Open data

Demeulenaere: "Ook de nuance tussen big data en open data is niet altijd duidelijk. Wanneer we big data ter beschikking stellen van iedereen, krijgen we te maken met open data. Er zijn overheden die hierin meegaan onder de noemer 'openbaarheid van bestuur'. Toch wordt deze wetgeving momenteel ter discussie gesteld. Zo wil in het Verenigd Koninkrijk David Cameron een beperking op het vrijgeven van overheidsinformatie. Volgens de Britse premier zijn er te veel journalisten die gebruik maken van deze wet om verhalen te schrijven... Vrij ironisch toch, in het licht van de vrijheid van informatie en meningsuiting."

(foto Corbis / PhotoNews)

Meer weten over big data? Kom dan naar onze infosessie 'Big data en journalistiek' op maandag 11 april 2016 om 19 uur in de AP Hogeschool Antwerpen.

Surf voor meer informatie naar

<http://www.journalistenloket.be/event/big-data-en-journalistiek/>

Berichtgeving immigratie overwegend negatief van toon

Ivan Declercq

Berichtgeving over immigratie is overwegend negatief en dat beïnvloedt de publieke opinie erover. Tot die conclusie komt het interuniversitaire Steunpunt Media na onderzoek van de 19 uur-journaals van VRT en VTM, tussen 2003 en 2014.

Nieuwsmedia zijn een belangrijke factor voor de publieke opinie over immigratie, citeren de vorsers van Steunpunt Media eerder gepubliceerd onderzoek. Hoe vaker het televisienieuws over immigratie bericht, hoe meer de kijker immigratie als een belangrijk maatschappelijk probleem gaat zien.

Toch werd Vlaanderen tijdens de onderzochte periode niet meteen overspoeld door berichtgeving over immigratie: jaarlijks ging slechts 1,6 % van het totale aantal nieuwsitems over dit onderwerp. Dat schommelt een beetje per jaar, met een kleine piek (ongeveer 3 %) in 2003 en 2006. Toen waren thema's aan de orde als het migrantenstemrecht, de dood van een uitgewezen asielzoekster, en asielaanvragen naar aanleiding van de oorlogen in Irak en Afghanistan. Wellicht mag ook voor 2015 een piek worden verwacht.

Relevanter dan de hoeveelheid nieuwsberichten, is de manier waarop over immigratie wordt bericht, aldus de onderzoekers. Immigratie bleek vooral gelinkt aan thema's als gerecht en criminaliteit (10 % van de immigratieberichtgeving). Het VTM-journaal linkte immigratie iets meer aan

criminaliteit en gerecht (21%) dan het VRT-journaal (16%). Waaruit Steunpunt Media afleidt dat het Diversiteitscharter van de VRT vruchten blijkt af te werpen.

Ook de toon waarop over immigratie wordt bericht heeft het Steunpunt Media onderzocht, en het komt tot de conclusie dat positief nieuws over migratie zeldzaam is. Slechts 6 % van de nieuwsitems had een positieve toon. De VRT was met 8 % positiever dan VTM (4%). Gemiddeld 70% van het nieuws had een negatieve toon.

Als voorbeeld van positieve toon geven de onderzoekers een bericht over 'nieuwe Vlamingen' die in de bloemetjes werden gezet na een inburgeringstraject. Een voorbeeld van een negatief bericht: "Oost-Europese mensenhandelaars zijn in Dendermonde veroordeeld tot celstraffen en geldboetes." Echt verrassende onderzoeksresultaten levert de studie van Steunpunt Media al bij al niet op, en dat beseffen de onderzoekers zelf ook wel. "Nieuws is in zekere mate natuurlijk meestal negatief", relativiseren ze hun eigen conclusies, "aangezien het wordt geacht te rapporteren over maatschappelijke kwesties en bijgevolg ook over problemen."

Expertise in beleggen?
Vraag het eens aan
Rosanne Vanpée.

zoek eens op
www.expertendatabank.be

 Vlaanderen
is gelijke kansen

Vlaamse Vereniging
van Journalisten

Journalistenloket.be

Infomomenten 2016

Ook in 2016 hebben de **Vlaamse Vereniging van Journalisten** en het **Journalistenloket** enkele leerrijke momenten in petto. Hier een voorlopig **overzicht**.

De activiteiten van het **Journalistenloket** zijn **toegankelijk voor iedereen**. Voor de **VVJ-infosessies** wordt **voorrang** gegeven aan **VVJ-leden**.

Februari

Mijn auteursrechten

8 februari – 19 u. in de Arteveldehogeschool (Hoogpoort 15, Gent)

Maart

Omgaan met stress en deadlines

9 maart – 19 u. in het Provinciehuis (Desguinlei 100, 2018 Antwerpen)

17 maart – 19 u. bij AVS Oost-Vlaamse Televisie vzw (Maaltekouter 5, 9051 Gent)

April

Big data en journalistiek

11 april, om 19 u. in de AP Hogeschool (Campus Lange Nieuwstraat, Antwerpen)

Mei

Aansprakelijkheid van de journalist

2 mei, om 19 u. in de AP Hogeschool (Campus Lange Nieuwstraat, Antwerpen)

Journalistiek en belastingaangifte

10 mei – 19 u. bij AVS Oost-Vlaamse Televisie vzw (Maaltekouter 5, 9051 Gent)

12 mei – 19 u. in het Provinciehuis (Desguinlei 100, 2018 Antwerpen)

Surf voor meer informatie naar Journalist.be en Journalistenloket.be

INFORMATION

Maaïke FLOOR, GvA-reporter en moeder van twee:

'Een gezin betekent gewoon een paar extra deadlines'

Jan Backx

Voor haar journalistieke job bij de *Frut* fietst ze dagelijks zwierig door Antwerpen, toch de navel van de wereld. En voor het hardere trapperswerk, zoals de Mont Ventoux, heeft ze thuis nog een geoliede koersmachine aan de haak. GvA-redactrice Maaïke Floor (36) heeft oer-Hollandse roots, maar vond snel de weg naar krantenland Vlaanderen en verdiende haar sporen in de assisenberichtgeving. Een genre dat in het land van Willem-Alexander overigens niet bestaat.

Haar vader, zo blijkt, was meteoroloog bij het KNMI, in De Bilt. "Hij kwam zelfs eventjes als weerman op televisie", vertelt Maaïke. "Maar dat was zijn ding niet. Een tijdlang schreef hij dagelijks het weerbericht voor *De Volkskrant*, en af en toe een achtergrondstuk. Tja, wat wou ik als jong meisje worden? Uitvinder leek me wel wat. Of auteur van kinderboeken misschien..."

Na haar middelbaar kon ze via een uitwisselingsproject een jaartje gaan werken in een bibliotheek in Ghana. "Ik woonde bij een gezin thuis, waar we douchten met een emmertje water en kookten op houtskool." Na dat jaar trok ze naar Groningen, om er vier jaar Nederlands én journalistiek te studeren. Maaïke: "De realtyjournalistiek stak toen de kop op. Je weet wel, overal met de voet tussen de deur. Dat lag me niet echt, dus met de combinatie van twee richtingen liet ik alle opties open. Als studentenjob schreef ik voor de universiteitskrant."

En ze meldde zich aan voor een Erasmus-uitwisseling, die haar naar Vlaanderen kon brengen. Eerst klopte ze aan bij *Gazet van Antwerpen*. "Maar hun respons was duidelijk: *we nemen geen Hollanders meer aan, want we leiden hen op en ze gaan weer naar huis*. Bij *Humo* lukte het me evenmin, wegens 'reorganisatie'. *Bonanza*, dat net in de startblokken stond, wou me wel. Niet om te schrijven, wel om archiefwerk en andere klusjes te doen. En ondertussen volgde ik de wekelijkse redactievergadering. Pluspunt: ik leerde heel snel alle BV's kennen, mensen van wie ik nog nooit had gehoord." Na een half jaartje Vlaanderen kon ze een journalistieke stage beginnen bij *Het Parool*, de grote Amsterdamse mid-dagkrant. "Leuk! Met een Greenpeace-bootje het IJ op en duwend op de trappers van mijn fiets naar pas gebeurde onderwereldafrekeningen in Amsterdam-Zuid. Ja hoor, ik had de smaak definitief te pakken."

En toch verzeilde je opnieuw in Antwerpen?

"Het ging om een combinatie van factoren, waaronder ook de liefde. Bij *Het Parool* vielen er in die periode ontslagen, door de overname van De Persgroep, dus daar was op dat moment geen vacature. En tijdens mijn periode in Antwerpen

had ik toch wel een leuke Antwerpse jongen ontmoet: Bart. In 2003 zag ik in de krant een vacature bij GvA. Op het toelatingsexamen op Antwerpen-Linkeroever maakte ik een amu-sante uitschuiver. In het lijstje van te benoemen personen prijkte een zekere Tony Mary. Oei, nooit van gehoord. Ik sprak die naam binnensmonds op zijn Engels uit en zo leek het etiket 'charmezanger' me perfect bij die meneer te passen. Gelukkig beantwoordde ik de andere vragen beter."

Ze mocht op gesprek bij GvA-hoofdredacteur Luc Van Loon, en

bij wijze van proef werd ze op pad gestuurd voor een reportage over de slachtoffers van de Volendamse nieuwjaarsbrand in Het Hemeltje. Die werden in het Antwerpse brandwondencentrum Stuivenberg verpleegd. "Blijkbaar waren ze bij de *Gazet* content, want ik kreeg een vast stoeltje op de stadsredactie aangeboden. Lex Moolenaar was er chef, en ik wroette me te pletter om de stad zo snel mogelijk grondig te leren kennen. Sommige van mijn studiegenoten en Antwerpse vrienden dachten dat ik op een ultrarechtse krant was verzeild. Maar ik ontdekte

snel dat dat helemaal niet het geval was."

Als rechtbankjournalist volgde je tientallen assisenzaalen.

"Ja, en ik raakte gefascineerd door die vorm van rechtspraak. In de assisenzaal komen alle facetten van een zaak aan bod. Naast mijn rechtbankverslaggeving mocht ik me uitleven in allerlei reportagewerk, voor de krant en later ook voor het GvA-stadsmagazine *Citta*. Variatie troef: achter de schermen van de gevangenis; zelf twee weken gaan wonen in haven-dorpje Lillo, met een monumentenwacht de kathedraaltoren beklimmen tot aan de haan, met dokter Beaucourt naar de Filippijnen zes maanden na tyfoon Haiyan, proeven van New York bij de opening van het Antwerpse Red Star-Museum, met een gespecialiseerd team drugs zoeken op schepen in de Antwerpse haven... En de honger naar nieuwe reportages is nog niet over. Een paraboolvlucht maken bijvoorbeeld, dolgraag!"

Bart en jij hebben twee kinderen: Kasper (5) en Boris (negen maanden). Hoe combineer jij gezin en journalistiek?

"Een gezin betekent gewoon een paar extra deadlines. Ik werk vaak 's avonds thuis door. En ik kan gerust zeggen dat ik nu een stuk efficiënter schrijf dan vroeger, zonder kinderen."

Richtlijn van de Raad bij artikel 15 over de omgang

Artikel 15. De journalist gebruikt loyale methodes om informatie, foto's, beelden en documenten te verkrijgen of te verwerken.*

De journalist maakt geen misbruik van zijn hoedanigheid, in het bijzonder ten aanzien van mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie zoals minderjarigen, slachtoffers van criminaliteit, rampen en ongevallen, en hun familie.

Uiteraard zijn alle artikels van de Code onverkort van toepassing op minderjarigen. Maar minderjarigen bekleden een bijzondere positie. Daarom specificeert deze richtlijn een aantal elementen in de omgang van de pers met minderjarigen.

Richtlijn

De journalist houdt het belang van de minderjarige voor ogen. Hij heeft aandacht voor het recht op bescherming van de minderjarige, maar ook voor het recht op vrije meningsuiting van de minderjarige.

De journalist houdt bij zijn afwegingen rekening met:

- de context, de aard en de gevoeligheid van het onderwerp;
- de emotionele betrokkenheid van de minderjarige bij het onderwerp;
- de maturiteit en oordeelsbekwaamheid van de minderjarige.

Hij doet dat wanneer hij een minderjarige aan het woord laat of herkenbaar in beeld brengt, maar ook wanneer een minderjarige door derden herkenbaar ter sprake wordt gebracht.

1. De minderjarige aan het woord

De journalist die een minderjarige aan het woord laat, informeert hem op zijn niveau over het opzet van de berichtgeving.

De journalist die een minderjarige herkenbaar aan het woord laat, vraagt in principe toestemming aan de ouders of de voogd, of aan een derde die tijdelijk of occasioneel verantwoordelijkheid draagt over de minderjarige.

Toestemming is nodig bij:

- emotioneel geladen onderwerpen;
- controversiële onderwerpen;
- langer lopende rubrieken of reportages waarin de minderjarige de rode draad vormt.

Hoe groter de controversiële of emotionele geladenheid, des te meer vraagt de journalist zich af of toestemming van een eventuele derde wel volstaat en of het toch niet aangewezen is om ouders of voogd rechtstreeks te contacteren.

In uitzonderlijke gevallen kan er een aantoonbaar belang zijn om geen toestemming te vragen.

Toestemming is niet nodig bij alledaagse en niet controversiële onderwerpen.

De journalist overweegt altijd of het niet aangewezen is om de minderjarige anoniem of onder een andere naam aan het woord te laten.

2. De minderjarige in beeld

De journalist die een minderjarige herkenbaar in beeld brengt, vraagt in principe toestemming aan de minderjarige zelf, en aan de ouders, de voogd, of een derde die tijdelijk of occasioneel verantwoordelijkheid draagt over de minderjarige.

Toestemming is niet nodig voor algemene beelden op openbare plaatsen.

Ook voor herkenbare beelden die door officiële instanties worden verspreid, is geen toestemming nodig.

Toestemming voor herkenbare beelden is ook niet nodig wanneer een gewichtig maatschappelijk belang zwaarder doorweegt dan het belang van de minderjarige.

Bij gebeurtenissen die voor de pers toegankelijk zijn of waar de pers uitgenodigd is, geldt de impliciete toestemming van de aanwezigen. Wanneer een minderjarige of degene die ter plekke verantwoordelijkheid over hem draagt zich uitdrukkelijk verzet tegen het maken van herkenbare beelden, houdt de journalist daar wel rekening mee.

De journalist overweegt altijd of het niet aangewezen is om de minderjarige onherkenbaar te maken.

In uitzonderlijke gevallen bekleden minderjarigen bewust een publieke rol. Dat verlaagt de drempel om herkenbaar over hen te berichten of hen herkenbaar in beeld te brengen.

3. Archiefmateriaal

Wanneer de journalist een interview met of beelden van een minderjarige opnieuw publiceert, houdt hij er rekening mee dat de context van een minderjarige snel evolueert.

Hij houdt ook rekening met de oorspronkelijke context. Het is niet evident om eerder gepubliceerd materiaal uit een andere context, opnieuw te publiceren in een nieuwe, negatieve context. Het kan aangewezen zijn om ouder materiaal niet opnieuw te publiceren, of om opnieuw toestemming te vragen voor publicatie.

Naast artikel 15 vragen nog een aantal andere artikels of richtlijnen uit de code bijzondere aandacht voor minderjarigen:

4. Sociale media (Richtlijn bij artikel 22)

Wanneer hij gebruik maakt van informatie en beeldmateriaal van persoonlijke websites of sociale netwerksites van minderjarigen, gaat de journalist bijzonder terughoudend om met gegevens of afbeeldingen die de identificatie van de minderjarige mogelijk maken.

5. Privéleven (Artikel 23)

De journalist gaat bijzonder omzichtig om met het privéleven van minderjarigen. Hij respecteert het en tast het niet

Raad voor de Journalistiek

Uitleg van de pers met minderjarigen

verder aan dan noodzakelijk in het maatschappelijk belang van de berichtgeving.

6. Gerechtelijke context (Richtlijn bij artikel 23)

De journalist gaat uiterst terughoudend om met (beperkte) identificatie van minderjarigen in een gerechtelijke context. Volledige identificatie en herkenbare beelden van een minderjarige die betrokken is bij strafbare feiten, zijn in de regel niet toegestaan.

1. De jeugdrechtbank

Elke identificatie van een minderjarige die het voorwerp is van een maatregel van een jeugdrechter, is bij wet verboden en dus strafbaar.

De Raad voor Journalistiek is evenwel van oordeel dat identificatie in een aantal gevallen beroepsethisch wel verantwoord kan zijn. Dat kan het geval zijn:

- ✓ Wanneer de berichtgeving helemaal niet over de betrokken zaak gaat en de maatregel van de jeugdrechter niet genoemd wordt;
- ✓ Om identificatiegegevens te publiceren die justitie, politie of Child Focus zelf vrijgeven, bijvoorbeeld in het kader van een zoekactie. Als deze instanties in een latere fase om bijzondere redenen vragen om de verspreiding van de gegevens te stoppen, houdt de journalist daar in de mate van het mogelijke rekening mee;
- ✓ In uitzonderlijke gevallen van gewichtig maatschappelijk belang, bijvoorbeeld om een minderjarige toe te laten zijn of haar kant van de zaak toe te lichten. Cruciaal is de vraag of de identificatie hier in het belang van de minderjarige zelf is. De journalist moet dat kunnen motiveren.

2. Gerechtelijke context buiten de jeugdrechtbank

Minderjarige slachtoffers, getuigen of andere betrokkenen in een gerechtelijke context worden in de regel niet geïdentificeerd. Er wordt ook uiterst terughoudend omgegaan met gegevens die identificatie mogelijk maken.

Enkel bij ernstige misdrijven en op voorwaarde van een gewichtig maatschappelijk belang kunnen eventueel de voornaam, de beginletter van de familienaam, de leeftijd en de woonplaats bekend worden gemaakt.

Volledige identificatie en/of herkenbare beelden zijn alleen bij uitzondering mogelijk en onder de volgende voorwaarden die de journalist moet kunnen motiveren:

- ✓ De feiten zijn zeer ernstig en hebben de maatschappij sterk beroerd;
- ✓ De politie of het gerecht verspreiden zelf een opsporingsbericht met volledige identificatie en/of herkenbare beelden;
- ✓ De ouders of voogd van minderjarige slachtoffers komen zelf met hun verhaal naar buiten en maken geen bezwaar tegen volledige identificatie of herkenbare beelden van hun kind. De journalist houdt daarbij rekening met het belang van de minderjarige.

Als de ouders of nabestaanden van minderjarigen de pers verzoeken een bepaalde lijn aan te houden in verband met de identificatie van minderjarigen, wordt daarmee zo veel mogelijk rekening gehouden. De journalist houdt daarbij ook rekening met het belang van de minderjarige.

7. Intieme, familiale of rouwplechtigheden (Richtlijn bij artikel 24)

De journalist verslaat intieme, familiale of rouwplechtigheden met respect en houdt daarbij rekening met de wens van de betrokkenen.

Een woordje uitleg bij de nieuwe richtlijn over pers en minderjarigen

Minderjarigen komen vaak in de media. Denk aan de eerste schooldag, een sporttoernooi of jeugdkamp, de zoon of dochter van een BV, prinses Elisabeth of Malia en Sasha Obama, een fietsongeval op weg naar school, een pleegkind of een jongere in een instelling, een deelnemer aan *The Voice of Kids*, de kindergemeenteraad of het jongerenparlement, een kindsoldaat in Zuid-Soedan, een minderjarige vluchteling in het Maximiliaanpark, of de kleine Aylan Kurdi op het strand in Turkije...

De Raad voor de Journalistiek vraagt er bijzondere aandacht voor, en heeft een nieuwe richtlijn klaar over de omgang van de pers met minderjarigen. Die wil een leidraad zijn voor de dagelijkse journalistieke praktijk, en de toetssteen bij eventuele klachten.

De Raad stak ter voorbereiding zijn licht op bij andere Europese persraden en overlegde met het Kinderrechtencommissariaat. Vruchtbare gesprekken die interessante inzichten opleverden, ook al zaten Raad en Commissariaat niet altijd op één lijn. Voor de Raad voor de Journalistiek staat het recht op informatie centraal, terwijl voor het Kinderrechtencommissariaat het belang van de minderjarige primeert. Twee fundamenteel verschillende uitgangspunten, die leidden tot boeiende gesprekken, maar ook uiteenlopende voorstellen.

De Raad vertrekt in zijn richtlijn van twee principes: het recht op vrije meningsuiting en het recht op bescherming van de minderjarige. Die rechten verschillen uiteraard voor een kleuter en een zeventienjarige. Daarom vraagt de Raad om rekening te houden met context, onderwerp en oordeelsbekwaamheid, en ook met het feit dat minderjarigen snel veranderen.

De richtlijn introduceert ook het begrip toestemming. Dat zat al wel in

verschillende uitspraken over klachten, maar de Raad vindt het nuttig om het voor minderjarigen te expliciteren. Wie minderjarigen herkenbaar aan het woord laat of in beeld brengt, vraagt in principe toestemming. Maar er zijn uitzonderingen. De richtlijn bepaalt daarom in welke gevallen van wie toestemming nodig is. Vormvereisten voor toestemming (mondeling, schriftelijk, op tape...) legt de Raad – zoals ook voor andere thema's – niet op.

Ten slotte bevat de richtlijn een nieuwe paragraaf over minderjarigen die onder een maatregel van de jeugdrechter vallen. Die mogen volgens de strafwet nooit herkenbaar in de media komen. De Raad voor de Journalistiek herinnert eraan dat dat strafbaar blijft, maar is tegelijk van oordeel dat het beroepsethisch verantwoord kan zijn om zulke jongeren onder welbepaalde voorwaarden toch herkenbaar aan het woord te laten of in beeld te brengen.

De richtlijn geldt niet alleen wanneer minderjarigen zelf aan het woord komen, maar ook wanneer ze door ouders of andere volwassenen ter sprake of in beeld worden gebracht. De praktijk van de afgelopen dertien jaar leert dat dat laatste tot meer klachten leidt dan het eerste.

Zoals geldt voor de hele code, veronderstelt ook deze nieuwe richtlijn dat de journalist geval per geval overweegt, en verschillende elementen uit de code tegen elkaar afweegt. Het is nooit wit of zwart, maar dat is eigen aan beroepsethiek.

Een commentaar bij de nieuwe richtlijn van de Raad voor de Journalistiek

MINDERJARIGEN: VOLWAARDIGE GESPRESPARTNERS VOOR DE MEDIA

Bruno Vanobbergen

Vlaams kinderrechtencommissaris

Tijdens een studiedag over kindermishandeling getuigde een jongere in een filmpje over een geweldsituatie. De volgende dag verscheen zijn verhaal met foto in een krant. De jongere was kwaad. Hij wou alleen op de studiedag getuigen, niet in de pers. Het is een van de klachten die het Kinderrechtencommissariaat de afgelopen jaren kreeg over minderjarigen in de media. Naar aanleiding van die klachten gingen we in gesprek met de Raad voor Journalistiek. We zijn tevreden dat dit nu resulteert in een richtlijn over de omgang met minderjarigen.

De richtlijn houdt rekening met onze centrale bekommernissen, waaronder de minderjarige informeren en diens toestemming vragen. Het gaat om zaken die journalisten meestal evident vinden als ze samenwerken met volwassenen, maar die ze soms over het hoofd zien bij kinderen en jongeren. Zo kregen bij een gevoelige reportage alle betrokkenen en zelfs sommige externen een preview, maar niet de kinderen zelf over wie de reportage ging. Ondanks een goede voorbereiding en begeleiding van de kinderen, werden ze in de laatste fase aan de zijlijn gezet.

De richtlijn laat veel ruimte voor interpretatie en uitzonderingen. Dat is begrijpelijk gezien de diversiteit in journalistieke praktijken. De situaties waarin minderjarigen aan het woord en/of in beeld komen, zijn heel uiteenlopend. Dat gaat van reacties op de eerste schooldag tot diepgaande reportages over vechtscheidingen. Het is een moeilijke oefening om dat in één richtlijn te vatten. Voor het Kinderrechtencommissariaat is het belangrijk de marge die de richtlijn bevat minimaal in te vullen. Het belang van de minderjarige moet steeds primeren. Zo hebben we het moeilijk met de vage notie 'maatschappelijk belang van de berichtgeving', die het belang van de minderjarige kan overrulen.

Hoewel journalisten meestal veel goede wil tonen om rekening te houden met minderjarigen en hun rechten, is dat nog geen automatisme. Situaties waarin het fout loopt, zitten vaak in een grijze zone. Zo vestigt de richtlijn terecht de aandacht op situaties waarin volwassenen minderjarigen ter sprake brengen, maar over de concrete toepassing blijft de richtlijn vaag. Daarom brengt het Kinderrechtencommissariaat in januari een brochure uit die voortbouwt op de richtlijn. Op basis van de klachten bij het Kinderrechtencommissariaat en

gesprekken met minderjarigen, geven we handvaten aan journalisten en andere mediamakers als ze samenwerken met minderjarigen.

Toestemming

De richtlijn verankert de toestemming van minderjarigen in de journalistieke deontologie. Dat is een belangrijke doorbraak. Bij alledaagse en niet-controversiële onderwerpen vindt de richtlijn toestemming nochtans niet nodig. Een ondertekend formulier is inderdaad niet altijd nodig noch realistisch, maar het Kinderrechtencommissariaat vindt het wel belangrijk om ook in die situaties na te gaan of de minderjarige akkoord is om mee te werken.

Toestemming is meer dan een 'ja' of een ondertekend formulier. Waar het om gaat, is dat de minderjarige een weloverwogen beslissing kan nemen om wel of niet mee te werken. Of dat hij of zij eventueel bepaalde voorwaarden kan stellen, zoals onherkenbaar in beeld komen. Toestemmen hangt samen met het duidelijk informeren van de minderjarige: waarover gaat het artikel of de reportage? Waar, wanneer en hoe wordt het gepubliceerd? Het is belangrijk om ook stil te staan bij mogelijke gevolgen van het media-optreden. In de zoektocht naar een minderjarige gesprekspartner kan de verleiding groot zijn om enkel

de positieve aspecten van deelname in de verf te zetten. Correcte verwachtingen kunnen misverstanden en frustraties voorkomen. Ook daarover geeft onze brochure tips die een aanvulling op de richtlijn zijn.

Zelfs met een initiële toestemming, kan een latere herpublicatie of blijvende raadpleegbaarheid op internet problematisch zijn. Minderjarigen en hun context evolueren snel. Dat erkent de richtlijn uitdrukkelijk. Zeker minderjarigen hebben recht op vergetelheid. Ook is het belangrijk om bij herpublicatie de minderjarige (opnieuw) te informeren en, zoals de richtlijn vermeldt, eventueel (opnieuw) toestemming te vragen.

Als Kinderrechtencommissariaat juichen we het toe dat media minderjarigen een forum geven. Ze zorgen mee voor een bredere inkijk in hun leefsituatie. De richtlijn geeft journalisten een belangrijke houvast om daarbij de rechten van kinderen te respecteren.

(foto Lieven Van Assche /Belgalmage)

Op 28 januari 2016 van 12u tot 13u30 stelt het Kinderrechtencommissariaat zijn brochure met tips voor journalisten en programmamakers voor. Phara de Aguirre (VRT), Tom Naegels (De Standaard), Birte Govarts (Joepie) en Klaar Hammenecker (VTM) delen er hun praktijkervaringen. Meer info en inschrijvingen op <http://www.kinderrechtencommissariaat.be/actueel/lunchgesprek-minderjarigen-en-media>

NIET ALLE JOURNALISTEN

HEBBEN SUPERKRACHTEN*

* Maar allemaal dragen ze bij tot een meer rechtvaardige wereld. Ze kaarten dagelijks wantoestanden aan. Brengen misstanden aan het licht. Criminaliteit. Fraude. Corruptie. En de eerste stap in het bestrijden van onrecht is het blootleggen ervan.

Daarbij hebben ze alle hulp die ze kunnen krijgen meer dan nodig. Het Fonds Pascal Decroos biedt hen die hulp, in de vorm van beurzen, training en ondersteuning. Help ons de journalisten helpen. Steun het Fonds Pascal Decroos. Want goede onderzoeksjournalistiek kost tijd en geld. Behalve voor wie superkrachten heeft. En dan nog.

www.fondspascaldecroos.org/steun

FONDS PASCAL DECROOS
VOOR BIJZONDERE JOURNALISTIEK

Beslissing over de klacht van Thibaud Deurwaerder en Kim Coppens tegen Belga

Met een mail van 4 september 2015 diene de heer Thibaud Deurwaerder en de heer Kim Coppens een klacht in tegen Belga. Aanleiding is een artikel van 26 augustus 2015 onder de titel 'Heeft een 16-jarige een nieuw sociaal netwerk opgericht?', dat Belga aanbiedt aan nieuwsredacties voor redactionele verwerking of publicatie. Hoofdredacteur Hans Vandendriessche antwoordt met een brief van 30 september, waarop Thibaud Deurwaerder en Kim Coppens repliceren met een mail van 11 oktober 2015.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 19 november 2015. Thibaud Deurwaerder, zijn vader Wally Deurwaerder en Kim Coppens waren aanwezig. Namens Belga woonden Hans Vandendriessche, journalist Bert Gysels en ICT-consultant Charles Scholtens de hoorzitting bij.

DE FEITEN

Het artikel gaat over de zestienjarige Thibaud Deurwaerder, die tijdens de zomervakantie de website *Burenonline.com* lanceert. Naar aanleiding van de uitgebreide media-aandacht voor de site, stelt het artikel de vraag of een zestienjarige in enkele weken tijd zo'n website kan bouwen. Op basis van IP-adressen legt de journalist een verband met de volgens hem controversiële immosite *Billionhomes*, waarbij zowel de vader als de stiefbroer van Thibaud, Wally Deurwaerder en Kim Coppens, betrokken zijn. Het artikel ziet ook visuele gelijkenissen tussen *Burenonline* en *Billionhomes* en vraagt zich af of het verhaal van de zestienjarige site-ontwikkelaar niet te mooi is om waar te zijn.

Thibaud Deurwaerder en Kim Coppens ontkennen in het artikel dat Thibaud hulp kreeg bij het ontwerp van de site of dat hij als uithangbord moest dienen om media-aandacht te krijgen voor de lancering ervan.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klagers verwijten de journalist vooringenomenheid en noemen het artikel niet objectief en niet neutraal. De toon is negatief en het artikel heeft geen maatschappelijke waarde. De journalist baseert zich op veronderstellingen en suggesties en niet op feiten. In plaats van feiten te onderzoeken en te checken, gaat hij uit van gegevens die circuleren op internet. Verder bevat het artikel ook fouten.

- Het artikel geeft het persbericht van Thibaud Deurwaerder over *Burenonline* en de interviews met hem en met Kim Coppens niet of onvoldoende weer, vinden klagers, en de journalist heeft ook Wally Deurwaerder niet gecontacteerd in verband met de passages over *Billionhomes*.

Er was ook geen kans op wederwoord. Na afloop van het interview vroeg Kim Coppens om het artikel voor publicatie te mogen nalezen om wederwoord te kunnen geven, maar de journalist zei dat zijn wederwoord al in het interview zat.

- Er bestaat volgens klagers geen link tussen *Burenonline* en *Billionhomes*. *Burenonline.com* en *Billionhomes.com* staan niet geregistreerd op hetzelfde IP-adres. Op het IP-adres van *Burenonline* staan evenmin tien websites van *Billionhomes*, zoals het artikel beweert. *Burenonline* staat op de server van Immovast, het bedrijf van de moeder van Thibaud Deurwaerder, en op die server staan geen sites van *Billionhomes*. *Burenonline* en *Billionhomes* gebruiken mogelijk wel een gezamenlijke provider, maar dat is iets anders dan wat Belga schrijft.

Klagers geven toe dat Wally Deurwaerder *Billionhomes* destijds

heeft opgericht en dat hij en Kim Coppens betrokken zijn of waren bij het project, maar zeggen dat Belga het onderscheid tussen *Billionhomes* in België, Belize en de Verenigde Staten over het hoofd ziet en onvoldoende gecheckt heeft. Dat Wally Deurwaerder op LinkedIn nog stond als CEO van *Billionhomes* Belize, kwam doordat zijn profiel nog niet was aangepast.

- De stelling dat *Burenonline* en *Billionhomes* visueel op elkaar lijken, houdt geen steek. De journalist zegt niet om welke gelijkenissen het gaat. Als er al gelijkenissen zouden zijn, dan is het tussen *Burenonline* en de Amerikaanse site *Nextdoor*, waarop Thibaud Deurwaerder zich inderdaad geïnspireerd heeft.

- Klagers vinden het onterecht dat het artikel *Billionhomes* een controversiële site noemt. Belga baseert zich daarvoor eenzijdig op de Confederatie van Immobiliënberoepen, waarmee *Billionhomes* in conflict ligt. Verder verwijst Belga naar procedures bij de FOD Economie en de privacycommissie, maar *Billionhomes* is in die procedures vrijgepleit. De procedure bij de rechtbank van koophandel waarnaar Belga verwijst, heeft *Billionhomes* zelf ingeleid. Maar, zeggen Wally Deurwaerder en Kim Coppens, wie als IT-consultant werkt voor startups, weet dat die soms de grenzen van het wettelijke opzoeken en daarvoor controversieel zijn.

- Klagers vinden dat het artikel niet mag verwijzen naar IT-experts zonder hun naam te noemen.

- Ook de twijfel die het artikel zaait op basis van de registratiedatum van *Burenonline*, vinden ze ongeoorloofd. De site is geregistreerd op 29 juni en Thibaud had vakantie sinds 19 juni. De registratie gebeurde dus wel degelijk tijdens zijn zomervakantie.

- Klagers beklemtonen dat Thibaud Deurwaerder *Burenonline* zelf gemaakt heeft op basis van een template die hij kocht voor 50 dollar. De journalist stelde niet de relevante vragen om dat te checken. Thibaud geeft wel toe dat hij voor ontwikkeling en hosting hulp kreeg van zijn stiefbroer Kim Coppens, en dat zijn ouders hem financieel steunden.

Dat hij in het interview met de journalist niet zelf antwoordde op vragen over *Billionhomes* is normaal, aangezien dat een project van zijn vader en stiefbroer is.

- Volgens klagers viseert Belga *Billionhomes* en wil het Wally Deurwaerder raken door kritiek op zijn zoon.

- Door de negatieve toon stelt het artikel de minderjarige Thibaud Deurwaerder ten slotte in een slecht daglicht, wat voor negatieve reacties heeft gezorgd in zijn omgeving en op school.

Belga contacteerde Thibaud Deurwaerder naar aanleiding van zijn persbericht over *Burenonline*. In eerste instantie besliste de redactie om er geen artikel over te maken omdat er na het gesprek te veel vragen onbeantwoord bleven. Na de ruime aandacht in andere media en op sociale media besliste Belga daags nadien om het onderwerp toch te behandelen en kritisch te belichten, zoals het journalistiek hoort. Vanuit die optiek werpt het artikel een aantal vragen en knipperlichten op, zoals de vraag of een zestienjarige in enkele weken tijd een website als *Burenonline* kan ontwikkelen en lanceren.

- Vooreerst had de journalist vragen bij het feit dat de domeinnaam van *Burenonline* geregistreerd werd op 29 juni, terwijl

Thibaud Deurwaerder zei dat zijn idee groeide bij het begin van de zomervakantie. Het is terecht om dat op te merken, zegt Belga.

• Verder bleek uit een technisch onderzoek, waarvoor de journalist zich liet bijstaan door een ICT-collega, dat *Burenonline* op dezelfde server staat en hetzelfde IP-adres heeft als een aantal websites van *Billionhomes*. Het artikel schrijft niet dat het om *Billionhomes.com* zelf gaat, maar wel om websites van *Billionhomes*, met name twee websites die geregistreerd zijn door *Billionhomes*, en één website waarvoor de extra informatie op de domeintoollijst verwijst naar het adres van *Billionhomes* in de Verenigde Staten. Daarnaast liggen volgens Belga ook de bèta-sites van *Burenonline* en *Billionhomes* dicht bij elkaar. Die gegevens zetten de journalist op het spoor van de familie Deurwaerder en van de mogelijke link tussen *Billionhomes* en *Burenonline*. LinkedIn vermeldde op dat moment Wally Deurwaerder als CEO van *Billionhomes*, zonder expliciete verwijzing naar Belize.

• Wat de bronnen betreft, ziet Belga geen probleem in de verwijzing naar IT-experts zonder hun naam te noemen. Belga beklemtoont ook dat de journalist zelf op zoek ging naar mogelijke links tussen *Burenonline* en *Billionhomes*, en ontkent dat hij getipt werd door de Confederatie van Immobiliënberoepen of het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars, waarmee *Billionhomes* in conflict ligt.

• Verder vindt Belga het gerechtvaardigd om *Billionhomes* controversieel te noemen, gezien het geschil met het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars, de lopende procedure voor de rechtbank van koophandel, en de procedures bij de FOD Economie en de privacycommissie. De laatste twee deden overigens geen uitspraak ten gronde, maar verklaarden zich onbevoegd omdat *Billionhomes* zijn hoofdzetel in het buitenland had.

• Belga vindt ten slotte dat de journalist ruim voldoende wederwoord heeft gegeven. Twee journalisten hebben Thibaud Deurwaerder en/of Kim Coppens samen drie keer geïnterviewd. Klagers hebben hun standpunt duidelijk kunnen maken, en dat standpunt is in verschillende citaten weergegeven. Het was volgens Belga ook niet nodig om Wally Deurwaerder te contac-

teren, aangezien in het verleden Kim Coppens altijd optrad als woordvoerder van *Billionhomes* in België. Het artikel uit volgens Belga geen beschuldigingen, maar wel een aantal hypothesen waarop klager heeft kunnen antwoorden.

BESLISSING

Dat Belga naar aanleiding van de grote media-aandacht voor *Burenonline* kritische vragen stelt bij het project, is journalistiek relevant. De toon van het artikel is bevragend en kritisch, maar de Raad ziet geen aanwijzingen dat de journalist vooringomen heeft gehandeld.

Op basis van het onderzoek naar de websites *Burenonline.com* en *Billionhomes.com* en naar de relaties tussen Thibaud Deurwaerder, Kim Coppens en Wally Deurwaerder, stelt de journalist in het artikel terecht vragen. Hij maakt aannemelijk dat hij over voldoende bronnen en informatie beschikt die de essentie van zijn artikel staven. De passage over de IP-adressen, meer bepaald over het aantal websites van *Billionhomes* op hetzelfde IP-adres als *Burenonline*, is onnauwkeurig geformuleerd, maar dat is niet van die aard dat het de essentie van het artikel in twijfel trekt of onderuit haalt.

De journalist is niet verplicht om de namen van de IT-experts waarnaar hij verwijst, in zijn artikel te vermelden.

(foto PhotoNews)

Twee journalisten hebben samen drie interviews afgenomen van klagers, en hun standpunt wordt in het artikel verschillende keren geciteerd. Belga heeft op die manier loyaal kans op wederwoord gegeven.

Ten slotte is de Raad van oordeel dat het artikel de rechten van Thibaud Deurwaerder als minderjarige niet schendt, aangezien hij zelf een persbericht naar een groot aantal media stuurde en met medeweten van zijn ouders verschillende interviews gaf aan nationale media.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is ongegrond.

Brussel, 10 december 2015

BELGIË
EEN HANDLEIDING

België na de 6de
staats hervorming

De zesde Belgische staats hervorming bracht heel wat veranderingen met zich mee en ook andere aanpassingen aan het functioneren van België werden recent doorgevoerd. Om de complexe structuur van België te kunnen doorgronden in het licht van de vele hervormingen, werd België, een handleiding volledig geactualiseerd en uitgebreid met een nieuw hoofdstuk. In deze 3de editie vind je alles wat je nodig hebt om je vertrouwd te maken met de inrichting en werking van de overheid en de relatie met de burger.

PROMO

Vul de promocode **BELGIE3ED** in en ontvang **30%** bij aankoop van *België, een handleiding*

WEDSTRIJD

Maak kans op één van de 5 gratis exemplaren!

Vraag: Noem één andere publicatie geschreven door Frankie Schram, de auteur van *België, een handleiding*.

Mail je antwoord naar nathalie.deceukeleer@politeia.be. De eerste 5 reacties krijgen een gratis exemplaar van het boek toegestuurd.

Tip: neem een kijkje op www.politeia.be

Egbert HANS, afscheidnemend directeur van Belga: Van kelner tot mediatopman

Monica Moritz

Eind dit jaar gaat Egbert Hans (69) met pensioen. Zestien jaar lang stond hij aan het roer van Belga, dat hij naar eigen zeggen wist om te vormen tot een modern nieuwsagentschap. Met de dankbare hulp van een hecht team van hoofdredacteurs en ict-managers weliswaar, die hem tijdens ons interview overigens omringen en af en toe interveniëren. Egbert Hans: "Een goede groepsdynamiek is essentieel."

Egbert Hans: "Toen ik hier in 1999 begon, zat Belga in een diepe crisis. Journalisten bepaalden zelf de lengte van hun stukken en die waren vaak *el-len-lang* en niet *to the point*. Dat waren ook andere tijden, natuurlijk. Journalisten vertrokken toen 's morgens naar een persconferentie die meestal werd afgesloten met een hapje en een drankje. Dat heette toen netwerken! Om een uur of drie kwamen ze soms licht beschonken terug op de redactie, om een tekst te schrijven die ze om half zes afleverden. Zo zat hun dag ineen. Ze werkten in functie van de deadline van de kranten en hadden een ambtenarenmentaliteit. Maar veel redacties, ook die van radio en televisie, vonden dat Belga enkel onderwerpen bracht die het zelf relevant vond. Bovendien waren hun berichten niet afgestemd op hun specifieke publiek. En een persagentschap is toch een nieuwsfabriek die grondstoffen moet leveren die beantwoorden aan de eisen van al haar gebruikers. We hebben dus het roer omgegooid, en zijn overgestapt op een bredere waaier van onderwerpen en kortere teksten. Zo hebben we de banden met alle gebruikers van onze informatie aangehaald, en dus ook met de journalisten. Onze productie staat nu in functie van onze klanten."

De Journalist: Hoe hebben jullie ingespeeld op de toenemende stroom informatie?

"Belga moet tegelijk snel én betrouwbaar zijn. Onze betrouwbaarheid staat nog altijd buiten discussie, maar het klopt dat we vandaag aan snelheid hebben ingeboet door de komst van de sociale media. Maar goed, onze grote troefkaart blijft toch onze betrouwbaarheid: klanten verwachten van ons gecheckte informatie."

Hoe wordt iemand eigenlijk managing director van een nieuwsbedrijf? Moet je daarvoor studeren?

"Ik heb na mijn humaniora niet verder gestudeerd, ik ben een *selfmade man*. Op mijn zeventiende was ik thuis weg en ging ik in Gent in een café werken. Mijn eerste vaste job was geld uit automaten tellen. Daar heb ik voor gesolliciteerd omdat ik aan de kost moest komen. Ik kieverde daar zakken opgehaald geld in een machine die op mijn commando begon te tellen."

Waarom hebt u niet gestudeerd?

"Te snel erg verliefd. (*lacht*) En snel volwassen met al twee kinderen toen ik 21 was. En neen, ik heb nergens spijt van. Ik heb het zelf moeten waarmaken, en ik heb dat ook gedaan, in mijn eentje. Toegegeven, in die periode kon zoiets nog, vandaag zou het moeilijker zijn."

Daarna bent u medewerker geworden van de socialistische vakbond ABVV?

(*Zucht*) "Algemeen secretaris Louis Major was in zijn nadagen op zoek naar jonge mensen die zin hadden om een jongerentijdschrift te maken. Een vriend van me vroeg of ik goesting had om mee te doen. Ik was in mijn atheneumtijd al met tijdschriften bezig geweest, en ik zegde toe. We hebben dat enkele jaren gedaan, tot Georges Debunne besloot dat het genoeg was geweest. Omdat we te veel tegen de schenen van de vakbondsbonden schopten – althans in hun ogen. Zij vonden dat ze te weinig aan bod kwamen, en niet vaak genoeg in beeld. En ze dachten dat de foto's die we wel publiceerden, bedoeld waren om hen uit te lachen. Dat was de mentaliteit daar: het minste scheve woord was al verdacht. Bij Belga hebben we met de vakbonden wel langzamerhand een vertrouwensrelatie opgebouwd. Vakverenigingen zijn een belangrijke schakel voor goede bedrijfsvoering, op voorwaarde dat ze binnen het bedrijf een vertegenwoordiger hebben die de naam waardig is."

Na de vakbond kwam De Morgen, waar u directeur werd. Wat betekent dat voor u, directeur zijn?

"Ik ga u dat direct laten zien, want ik verwachtte die vraag, natuurlijk. (*loopt naar de printer*) Kijk, ik heb het voor u uitgeprint in het Engels: *Some of my rules of conduct as a managing director.*"

Acht stelregels? Waaronder: Try to be more humble, earn the respect you'll need later ...

"Dat houdt in dat je andere mensen de kans geeft om boven zichzelf uit te stijgen. En dat je alléén het verschil maakt als dat nodig is. Ik druk erop, *alleen als het nodig is*. Je kunt het verschil niet in je eentje maken, dat doe je met een team. Alleen kun je nooit slimmer zijn dan de som van de mensen die je rond de tafel brengt. Zij maken mij slimmer. Misschien komt dat ook omdat ik niet gestudeerd heb, wie zal het zeggen? Maar: *Be a solution provider when nobody else is*, dat staat ook in mijn lijstje. Als het team niet met een oplossing komt, dan is het wel aan mij om dat te doen. Maar eigenlijk is het jammer dat u mijn team hier nu niet bij betreft. U kunt niet geloven hoe belangrijk een goed team is en hoe moeilijk het is om het samen te stellen. Zorgen dat je de juiste mensen vindt, met wie je vooruit kunt en onder wie wederzijds respect groeit. In het begin is dat respect er niet, hè, dat moet je verdienen."

Hoofdredacteur Hans Vandendriessche: "Egbert houdt van groepsdynamiek. Hij is zich nooit beneden op de redactie komen bemoeien met de gang van zaken, maar hij staat wel heel dicht bij ons. En als er problemen zijn, dan worden die rond deze tafel beslecht. Dat is de kracht van Egbert, hij neemt zijn beslissing nooit alleen, maar hij is wel degene die de eindbeslissing neemt, zonder die op te dringen. Nu, meestal komen we toch uit op zijn standpunt." (*lacht*)

'Eens je bij Belga de basics van de journalistiek hebt geleerd, moet je daarmee weg kunnen.'

(foto MM)

Dus eigenlijk geven uw medewerkers u meestal gewoon gelijk?

Egbert Hans: “Dat is niet helemaal waar. Tot mijn scha en schande heb ik gemerkt dat ik soms iets te weinig mijn eigen mening op tafel leg als er een dammetje opduikt dat de groepsdynamiek afremt. Dan denk ik: *verdomme*, ik had misschien mijn zienswijze toch moeten doordrukken. Toch dwingt een goede groepsdynamiek je ertoe om iedereen dezelfde kansen te geven. Anders gaan mensen tegenwerken, en dan ben je verplicht die te vervangen. Een mooi voorbeeld van groepsdynamiek binnen onze raad van bestuur heb ik ooit meegemaakt met Tony Mary. In het kader van het Vlaamse Mediadecreet waren we van plan nieuwsbulletins aan lokale radio’s te verkopen, maar natuurlijk vond de VRT het niet leuk dat wij plots al die kleine radiootjes nieuws gingen geven voor één euro per bulletin. Dus ging ik vooraf de situatie aftasten bij Tony Mary, en die zei: ‘Hiermee strijk je wel één aandeelhouder flink tegen de haren, en toevallig ben ik die ene. Toch zal ik alleen reageren als je ook alle andere aandeelhouders tegen de haren in strijkt.’ Hij nam daar de bluts met de buil, om de groepsdynamiek niet te verstoren.”

Ict-manager Tom Wuytack: “Ik draai hier intussen 13 jaar mee, en vandaag kun je bijna niets meer lanceren zonder dat iedereen het ermee eens is. Door met ideeën te pingpongen komen we sneller tot resultaten. Dat is de kracht van ons agentschap vandaag: content en technologie zitten op dezelfde golflengte. Bovendien is Belga altijd een deuropener geweest.”

Hoofdredacteur Frédéric de

Biolley: “De voorbije tien jaar hadden we af te rekenen met enorme uitdagingen. Keer op keer moesten we onze strategie herbekijken. Belga was een stoffige, verouderde fabriek geworden, en Egbert is er samen met ons in geslaagd er een modern bedrijf van te maken. Tegen alle verwachtingen in. Hij heeft ons meteen belangrijke opdrachten toevertrouwd, die aanvankelijk zelfs onze competenties te boven gingen. Op basis van ploeggeest en onderling vertrouwen is Belga er bovenop gekomen.”

Waarom ging u eigenlijk weg bij *De Morgen*?

Egbert Hans: “Ik ben niet weggegaan, ze hebben mij gevraagd om bij Sparta meneer Van Liefvering te begeleiden. (zucht) En dat liep niet goed, we hebben mekaar nooit gevonden. Iemand begeleiden die daar zelf geen zin in heeft, dat is moeilijk, hè. Daarom heb ik uiteindelijk aan meneer Van Thillo gevraagd om mij te bevrijden van die onmogelijke taak. Daarna ben ik uitgever van Mediaxis geworden. Die tv-bladen moesten conceptueel in een nieuwe richting evolueren om de verkoop te stimuleren. Dat betekende ook dat hoofdredacteurs nauwer moesten samenwerken met marketingmanagers, in een soort duobaan bijna. Dat was geen leuke manier van werken, want alles hing af van de marketingmanager met wie je te maken kreeg. Er zijn er die op die constructie hun tanden hebben gebroken. Altijd liep het uit op eindeloze discussies met een groep mensen die almaar groter werd. Probeer dan maar eens snel tot actie te komen.”

U bouwde als crisismanager wel een reputatie op. Dan heette het: ‘Opgelet, ...

“... *hij is daar!*’ Klopt. Herstructureren doorvoeren is geen pretje. Maar bijna altijd is dat het gevolg van slecht management: niet snel genoeg ingrijpen in een veranderende marktsituatie, dingen op hun beloop laten, hopen dat het beter wordt

terwijl je bijna zeker bent van het tegendeel... In 1999, toen ik bij Belga begon, was mijn stelling dan ook: je mag als journalist maar een paar jaar voor Belga werken. Ook als agentschapjournalist mag je niet vastroesten. Een *agencier* is iemand die zijn informatie gewoon doorgeeft, terwijl een andere journalist in die informatie gaat graven en niet verplicht is die meteen de wereld in te sturen. Een agentschapjournalist werkt met een 8-uren shift in een 24/7 systeem, waarna iemand anders het overneemt. Hij doet de *basics* van het journalistieke werk. Je moet het in je hebben om het goed te doen, dat moet in je genen zitten. Maar eens je hier de basis van de journalistiek hebt geleerd, dan moet je daarmee weg kunnen. Als je hier te lang zit, is de nieuwsnijd weg, en als die weg is, loop je het risico hier te lang te zitten. En dan is de kans groot dat er iemand zoals ik binnenkomt die zegt: *jongens nu gaan we efkes grote kuis houden want wij willen nieuwsjagers, en geen ambtenaren die hier rustig hun ding zitten te doen.*”

Greep u dat aan, zo’n ontslagronde?

(Zucht) “Allé, dat zijn kloterige vragen, hè. Nu peilt u naar mijn emoties. Maar ik ga geen emotioneel antwoord geven. Wel heb ik in de loop der jaren geleerd om afstand te nemen, en me niet te verdiepen in het resultaat van een beslissing. Ik heb nooit vrienden gehad onder mijn werkrelaties, maar toch kun je met iemand een goeie band hebben en verplicht zijn om hem te ontslaan. Van één zo’n ontslag loop ik nog altijd lastig. Paul Goossens heeft mij indertijd aangeworven bij *De Morgen*, en ik heb hem moeten laten gaan. Ik kende hem al van in zijn studententijd. Stank voor dank, ja. (zucht) Wij slaagden er bij *De Morgen*, dat toen al

bij De Persgroep zat, niet in het verschil te maken, zolang hij daar zat. Maar we zijn nog altijd vrienden.”

U zei net dat u geen vrienden had op het werk.

“Dat is de uitzondering.”

Belga haalt een groot deel van zijn inkomsten uit commerciële activiteiten, via onder andere Belga Media Support. Beïnvloedt dat de journalistieke activiteiten niet?

“Maar Belga Media Support is net opgericht om de vermenigving van commerciële activiteiten en journalistiek te vermijden. Reclameberichten vallen niet meer binnen de redactionele sfeer. Wij zijn een nieuwsfabriek. Onze journalisten hangen niet vast aan een onderwerp, maar aan een shift. En we zijn afhankelijk van de eisen van onze klanten. Er is dus een commerciële druk om datgene te leveren wat zij nodig hebben. Af en toe vraag je je wel af: waarom moeten wij ons bezighouden met *showbizz Bart*, om maar iets te noemen? Maar een grondstoffenleverancier hangt nu eenmaal af van klanten die bepalen welke informatie ze willen.”

Toch komen er ook berichten met een commerciële achtergrond op de redactie terecht.

“Ja, en dan bepaalt de redactie of ze nieuwswaarde hebben voor onze klanten. Dat is en blijft de stelregel die we hanteren.”

Nooit zin gehad om zelf aan journalistiek te doen?

“Je moet dingen doen die je goed doet. Ik zeg niet dat ik niet goed schrijf, maar het is nooit mijn ambitie geweest om te schrijven. Neem nu dat jongerentijdschrift van het ABVV. Ik heb

‘Van één ontslag loop ik nog altijd lastig. Paul Goossens heeft mij indertijd aangenomen bij *De Morgen*, en ik heb hem moeten laten gaan. Stank voor dank, ja.’

toen gemerkt dat die vriend van mij beter schreef dan ik, hij merkte dat ik betere foto's nam dan hij, en samen maakten we de beste lay-out. Dat tijdschrift was toen naar syndicale normen zeer luxueus, op wit blinkend papier en met grote kleurenfoto's – een ware revolutie. Maar wat ik bedoel, is dat je de taken goed moet verdelen. Ik heb me toen meer toegelegd op fotografie, en maakte later zelfs platenhoezen en zo. Sindsdien heb ik me niet meer met fotografie beziggehouden, maar misschien binnenkort wel weer."

Hoe ziet u de toekomst van Belga?

"Rooskleurig! En dat dankzij de fusie met GoPress, Mediargus en Press Banking. Bronnen die informatie samenvatten hebben een plaats verworven op de consumptiemarkt en daarmee kunnen we weer nieuwe producten lanceren. Die fusie zal de kwaliteit van onze productie enorm verbeteren. Meneer Lacroix van Mediargus volgt mij hier trouwens ook op. Wij zijn het kleinste maar het beste nieuwsagentschap hier! We zitten in een klein land, maar we hebben historische klanten en houden onze inkomsten op niveau. Bovendien werken we continu in twee talen en zijn we qua productie de onbetwiste nummer één. We produceren zo'n 800 onderwerpen per dag."

En de toekomst van de agentschapjournalistiek? Gaan robots ook hier mensen vervangen straks?

"Absoluut, en alleen de besten zullen overleven. (knipoogt) Maar het is niet omdat robots taken overnemen, dat er minder mensen aan het werk zullen zijn. Er zullen functies sneuvelen, maar toch zullen er in de toekomst evenveel, zo niet meer werknemers zijn die andere taken opnemen. Voor de *social media* alleen al moeten wij extra mensen aanwerven, want dat zijn belangrijke bronnen van onze nieuwsvoorziening. En voor fotografie heb je, ondanks al het materiaal dat van overal op je afkomt, nog altijd kwaliteitsfoto's nodig om je te onderscheiden. Ik zie niet in hoe je met minder fotografen kunt functioneren, ook al maken amateurs overal foto's met hun gsm. Kranten en bladen kunnen het zich niet veroorloven om die snapshots te gebruiken, tenzij ze een gigantische nieuws waarde zouden hebben en de wereldpers halen. Maar dat is uitzonderlijk. Dat is anekdotische fotografie."

'Het klopt dat Belga vandaag aan snelheid heeft ingeboet door de komst van de sociale media, maar onze grote troefkaart blijft toch onze betrouwbaarheid.' (foto MM)

Wat gaat u doen vanaf 1 januari?

"Afkicken! Er is een groot verschil tussen een krant en een nieuwsagentschap. Als een krant van de pers rolt, dan zit je dag erop. Ik ging vroeger trouwens dikwijls nog naar de drukkerij om de geur van de inkt op te snuiven, daar denk ik nog altijd met plezier aan terug. Maar dan kon je naar huis, je dag was afgesloten. Hier stopt het nooit. Dus moet ik afkicken van die dagelijkse druk, van dat continu bezig zijn met wat er allemaal gebeurt en hoe wij daarop gaan reageren. Ook buiten de redactie maak je daar deel van uit. Gelukkig heb ik paarden om tot rust te komen."

De onderzoeksbeurs

WAT? – Een onafhankelijke vakjury verdeelt 22.000 euro onder de aanvragers. Doorslaggevende criteria: diepgang en originaliteit.

VOORWAARDEN – Een actueel en voor Vlaanderen en/of Nederland relevant onderwerp. Grondig onderzoek. Een duidelijke link naar de Lage Landen in het onderwerp, het onderzoek of bij de onderzoekers. Publicatiegarantie door een gevestigd medium.

HOE? – Download het aanvraagformulier op de website en dien je plan in vóór 1 februari. Uitgewerkte ideeën kunnen tot 15 januari éénmalig voor advies worden voorgelegd aan de Vereniging van Onderzoeksjournalisten. Info hierover via 'coaching@vwoj.nl'

Voor verdere informatie, het aanvraagformulier en het reglement van de beurs: belgie.nlambassade.org of www.vlaamsevertegenwoordiging.nl

Vraag 'm aan vóór 1 februari 2016!

Onder embargo

Katrien Seeuws, eindredacteur van *Alleen Elvis Blijft Bestaan* op Canvas, vertrekt na twintig jaar televisie bij de VRT. Op 11 januari start ze als artistiek productieleider bij NTGent.

Eldrid Deleu, tot dusver werkzaam bij *Metro*, gaat aan de slag als eindredacteur bij *Het Laatste Nieuws*.

Het reismagazine *Grande* houdt op te bestaan als maandblad en gaat vanaf begin 2016 enkel nog als digitaal platform verder. Op www.grande.be zullen nog altijd reisreportages te lezen zijn, maar bezoekers kunnen er ook **bestemmingen boeken**.

De terreur in Parijs, op 13 november, en de vele naweëën zorgden voor aanzienlijke pieken in de kijkcijfers van de **televisiejournaals**. Het één-journaal haalde in de tien dagen nadien gemiddeld 1.187.463 kijkers, het vtm-nieuws gemiddeld 764.500 kijkers.

Gelukkig was er dit keer geen hoofdredacteur die het publiek met een tweet 'bedankte' voor die hoge cijfers.

Het gaat snel voor **Wouter Bruyns**, die vier maanden geleden bij VTM en uit het VVJ-bestuur vertrok om communicatiemedewerker te worden bij de Antwerpse lokale politie. Sinds 18 december is hij de nieuwe derde politiewoordvoerder in Antwerpen, naast Veerle De Vries en Sven Lommaert.

Wouter Bruyns volgt in die hoedanigheid **Fons Bastiaenssens** op, die met pensioen gaat. En die eerder dit jaar door de vereniging van overheidswoordvoerders Kortom en de VVJ nog tot woordvoerder van het jaar werd verkozen.

Eerst goed nieuws, dan een spijtig vervolg in de **zaak-Jonathan Jacob**, genoemd naar de jongeman die in een Mortselse cel bezweek aan brutaliteiten van leden van het Bijzondere Bijstandsteam van de Antwerpse lokale politie. Die zaak zou nooit aan het licht zijn gekomen als de vader van Jonathan, Jan Jacob, geen camerabeelden van het politieoptreden had doorgespeeld naar de pers.

Jan Jacob werd hiervoor vervolgd wegens **misbruik van zijn inzage**recht in het strafdossier, maar zowel het parket als de raadkamer oordeelde uiteindelijk dat een proces niet hoefde. Nu zijn de 'botinnes' van het BBT Antwerpen in hoger beroep gegaan tegen die buitenvervolginstelling. Zij eisen dat vader Jacob toch door de correctionele rechtbank wordt berecht.

"Dit is tergen", aldus Jan Jacob in *Gazet van Antwerpen*. Om van het fnuikende effect op journalisten en de vrije informatiegaring nog te zwijgen.

Om en bij 5.000 Belgen hebben vandaag van **Google** verkregen dat bepaalde zoekresultaten over hen werden gewist. Dat komt neer op 14.456 verwijderde links in het totaal. Alles samen claimden ruim 10.000 Belgen een 'recht op vergeten' bij Google.

In heel Europa dienden inmiddels 350.000 personen zo'n aanvraag in. Het was het Europese **Hof van Justitie** dat anderhalf jaar geleden besliste dat zoekmachines kunnen worden verplicht om links naar gevoelige persoonsgegevens te verwijderen uit de zoekresultaten van Google.

Het **Journalistenloket**, dat de VVJ op 1 december heeft gelanceerd als kennis- en serviceplatform over journalistiek, is ook via Facebook te bereiken. Het gaat om de open groep *Journalistiek in Vlaanderen*.

Iedereen welkom – zowel jong als oud – om er kennis uit te wisselen en ervaringen te delen.

Minister van Media Sven Gatz (Open VLD) komt niet terug op zijn

beslissing om de **uitzendingen door derden** te schrappen op de VRT. Bijna 14.000 mensen hadden hem daar met een petitie om verzocht.

De minister vraagt de VRT wel om regelmatig in gesprek te gaan met de levensbeschouwelijke verenigingen over een mogelijke integratie van hun visies en bekommernissen in de algemene programma's.

De Raad voor de Journalistiek telt enkele nieuwe leden. **Jacques Sys**, hoofdredacteur van *Sport/Voetbalmagazine*, vervangt als effectief lid de overleden Wim Criel. Jacques is voorgedragen door de koepel van magazine-uitgevers ThePress.

En **Iris Musschoot** vervangt als plaatsvervangend lid Patrick Lacroix. Dat gebeurt op voordracht van de koepel van dagblad-uitgevers VNM. Lacroix was tot voor kort managing director van VNM, en is nu directeur van persagentschap Belga en digitale persdatabank GoPress.

Nieuwkamer Iris Musschoot is directeur van Campus De Persgroep, die bedrijfsopleidingen organiseert voor de Persgroepmedia in Vlaanderen en Nederland.

In de ondersteunende vzw van de Raad voor de Journalistiek is **Stefaan Michiels** van *De Tijd* verkozen als nieuwe penningmeester. Hij volgt in die hoedanigheid Frans Wauters op.

In dezelfde vzw is door het ontslag van Frans ook nog een **gewoon bestuursmandaat vacant**. Geïnteresseerden kunnen zich steeds aanbieden op het VVJ-secretariaat (pol.deltour@journalist.be).

Nog een vacature is er bij de **IFJ** (Internationale Federatie van Journalisten). Die is op zoek naar een nieuwe **adjunct-secretaris-generaal**, nadat de vorige – de Fransman Anthony Bellanger – opklom tot secretaris-generaal.

De jobomschrijving staat op www.ifj.org. Kandidaturen moeten ten laatste op 15 januari 2016 binnen zijn.

Elk nadeel heb zijn voordeel. **Sanoma** ontslaat in Nederland ruim dertig journalisten bij diverse magazines, om die voortaan in België te laten maken.

Het gaat onder meer om de bladen *Eigen Huis & Interieur* en *Ariadne At Home*, waar respectievelijk acht en zestien mensen hun **baan verliezen**. Beide titels zullen nu worden gemaakt door de redactie van het Belgische *Feeling Women*.

Ook de redactie van *AutoWeek*, waar elf mensen worden ontslagen, verhuist naar België.

De verhuizing van redactiewerk van Nederland naar België wordt in de lente van volgend jaar doorgevoerd. Volgens de directie moet dat '**efficiëntiewinst**' opleveren.

De (ex-)journalisten van *De Standaard* en *Het Nieuwsblad* die nog belangen hadden in de **NV Krantenfonds**, hebben die overgedragen aan Corelio-topman Thomas Leysen. Die verwerft daarmee een meerderheidsaandeel in Corelio.

Krantenfonds werd in 1976 opgericht, na het faillissement van de toenmalige Standaardgroep. De NV moest de belangen van journalisten en andere personeelsleden in de toen pas opgerichte **VUM**, voorloper van Corelio, veilig stellen.

Ingevolge de evolutie naar Mediahuis heeft Krantenfonds aan betekenis ingeboet. De diverse redacties bij Mediahuis werken intussen aan **redactiestatuten** die voor elk van hen de verhoudingen tussen redactie, hoofdredactie en directie moeten regelen.

Word ook in 2016 lid van de Vlaamse Vereniging van Journalisten

Voordelen

- **toegangs- en andere werkfaciliteiten** bij allerlei evenementen
- **service op maat** over je journalistenstatuut
- **essentiële informatie** via het magazine **De Journalist**, de website **journalist.be** en de jaarlijkse **JournalistenAgenda**
- diverse **materiële voordelen**, bijvoorbeeld op het vlak van vervoer

Aandachtspunten

De VVJ blijft gaan voor:

- **behoorlijk bezette en onafhankelijke redacties**
- degelijke **lonen en vergoedingen** voor journalisten
- beheersbare **werkdruk** en een goede work/life-balans
- houvast voor **freelancejournalisten**
- **redactiestatuten, redactieraden en redactedélégués**

Dankzij de VVJ

- is er een **wettelijk statuut** voor beroepsjournalisten
- bestaat wetgeving ter bescherming van het journalistiek **bronnengeheim**
- genieten loontrekkende beroepsjournalisten van een aanvullend **journalistenpensioen**
- is er een breed basisplatform voor **deontologie en zelfregulering** via de Raad voor de Journalistiek
- kunnen journalisten aanspraak maken op hun **auteursrechten** (i.s.m. de JAM)
- vallen auteursrechten onder een **voordelig belastingtarief**
- beschikken **beeldjournalisten** over een platform en faciliteiten om zich kenbaar te maken (i.s.m. VVBK)

Surf voor meer informatie naar www.journalist.be

Lidgelden 2016

Beroepsjournalist	€115
Beroepsjournalist zonder VVJ-lidmaatschap	€50 (+€50)
Stagiair	€80
Erelid (oud-journalist)	€60
Persmedewerker (journalist in bijberoep)	€65
Docent journalistiek	€60
Student journalistiek	€50
Technicus (T-kaart)	€65

Vlaamse Vereniging van Journalisten

Zennestraat 21 – 1000 Brussel

www.journalist.be

info@journalist.be

02 777 08 40